

1. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Κ. Μάνσφηλντ: «Το μάθημα μουσικής»
(Ν.Ε.Λ. Β΄ Λυκείου, Β14, σσ. 263-270)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

2.1. *Στοιχεία που αφορούν στο συγγραφέα, λογοτεχνικό περιβάλλον και λοιπά γραμματολογικά στοιχεία:*

Comment:

1. Η Κάθριν Μάνσφηλντ που καταγόταν από τη Νέα Ζηλανδία σπούδασε στο Βασιλικό Κολλέγιο του Λονδίνου. Πώς φαίνεται μέσα από το διήγημα η οικειότητά της με τη ζωή στο αγγλικό Κολλέγιο;
2. Η συγγραφέας δίνει ιδιαίτερη σημασία στη σύνθεση των εικόνων και στη λεπτομερή απόδοση των συναισθημάτων. Πώς διαφαίνεται η τεχνική αυτή στο συγκεκριμένο κείμενο;
3. Πώς φαίνεται στο διήγημα αυτό η τάση της συγγραφέως να αποδίδει το απρόοπτο και το απρόβλεπτο;
4. Οι χαρακτήρες της Μάνσφηλντ κυνηγούν την ευτυχία, αλλά πάντα τους ξεφεύγει και πονούν, απογοητεύονται. Πώς φαίνεται αυτό μέσα από το διήγημα;
5. Η Μάνσφηλντ προσπαθούσε να συμφιλιώνεται καρτερικά με τις ατυχίες της ζωής της (σε νεαρή ηλικία αρρώστησε σοβαρά και πέθανε μόλις 35 χρονών). Διαφαίνεται η συγκεκριμένη στάση της στο διήγημα;
6. Η γραφή της Μάνσφηλντ χαρακτηρίζεται ως πρωτότυπη. Αιτιολογείται αυτό μέσα από το διήγημα;

2.2. *Δομή του κειμένου, επαλήθευση ή διάψευση μιας κρίσης με βάση το κείμενο, εκφραστικά μέσα και τρόποι του κειμένου (υφολογική διερεύνηση, αφηγηματικές λειτουργίες, επιλογές του δημιουργού σε διάφορα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης):*

1. Ποια είναι η πλοκή του διηγήματος και ποιες λεπτομέρειες την αλλάζουν;
2. Το διήγημα αποτελείται από μικρές φωτογραφικές στιγμές. Προσπαθήστε να τις περιγράψετε.

3. Εκτός από τα φανερά η συγγραφέας αναφέρεται και σ' εκείνα που διαφεύγουν από μια επιφανειακή ματιά. Ποια είναι αυτά τα στοιχεία στο συγκεκριμένο διήγημα;
4. Ποιες αφηγηματικές τεχνικές χρησιμοποιεί η συγγραφέας;
5. Ποιος είναι ο ρόλος της παρεμβολής του τραγουδιού στην πλοκή του διηγήματος;

2.3 Σχολιασμός ή σύντομη ανάπτυξη χωρίων του κειμένου:

1. Πώς περιγράφει η συγγραφέας την ατμόσφαιρα του Κολλεγίου;
2. Πώς περιγράφεται η συνάντηση με την καθηγήτρια της Φυσικής; Ποιον τύπο ανθρώπου αντιπροσωπεύει η καθηγήτρια αυτή;
3. Τι σκέφτονταν οι μαθήτριες με την άφιξη της καθηγήτριάς τους στο μάθημα της μουσικής;
4. Πώς αντέδρασε η Μαίρη, όταν η καθηγήτριά της αγνόησε το χρυσάνθεμο που της πρόσφερε;
5. Σε τι οφείλεται η θλίψη με την οποία περιέβαλε το μάθημα της συγκεκριμένης μέρας η Μις Μήντοους;
6. Ποιο γεγονός διαφοροποίησε το μάθημα;
7. Πώς κλιμακώνεται η συναισθηματική κατάσταση της Μις Μήντοους από την αρχή μέχρι το τέλος του μαθήματος;
8. Πώς εξελίχτηκε η συνάντηση με τη Διευθύντρια του Κολλεγίου; Ποια σκέψη πέρασε από το μυαλό της Μις Μήντοους σχετικά με το τηλεγράφημα και τι συνέβη τελικά;
9. Γιατί ο αυστηρός τόνος της Διευθύντριας δεν επηρέασε την καθηγήτρια;
10. Πώς θα περιγράφατε το συναισθηματικό κόσμο των μαθητριών στο διήγημα αυτό;
11. *«Θ' αρχίσουμε με τη σελίδα δεκατέσσερα. Με το 'θρήνο' (...) όλες μαζί όχι τμηματικά»:* Να σχολιάσετε τη στάση της Μις Μήντοους στο συγκεκριμένο χωρίο. Γιατί επιβάλλει τη συμμετοχή όλων στο «θρήνο»;
12. *«Πολύ καλό... τώρα παρακαλώ»* (σελ. 265-266): Ποια στοιχεία στα λόγια της καθηγήτριας τρομάζουν τις μαθήτριες;
13. Πώς συνδυάζεται στο διήγημα ο μουσικός τόνος με την ψυχολογική κατάσταση της Μις Μήντοους; Ποιοι μουσικοί όροι την εκφράζουν;

14. «'Μαίρη', έκανε, και παίρνοντας το κίτρινο χρυσάνθεμο το κράτησε μπροστά στα χείλη της για να κρύψει το χαμόγελό της»: Ποια είναι η διάθεση της Μις Μήντους; Πού οφείλεται η αλλαγή της διάθεσής της;

2.4. Σχολιασμός αδίδακτου λογοτεχνικού κειμένου:

Κ. Μάνσφελντ «Αλόη»¹

«Τα όνειρα αυτά είχαν τόση μεγάλη δύναμη πάνω της, που γυρνούσε κι έχωνε το κεφάλι της στο μαξιλάρι με τις κορδέλες κι έκλαιγε με λυγμούς. Τα όνειρά της, ωστόσο, ήταν το μεγάλο της μυστικό. Κι έτσι, όλοι, απέδιδαν πάντα τη μελαγχολία της Ντόουντνι στους φοβερούς πονοκεφάλους της»

(απόσπασμα)

Σχολιάστε την παραπάνω παράγραφο από το διήγημα της Μάνσφελντ «Αλόη» σε σχέση με την τεχνική της συγγραφώς να φωτίζει πτυχές του ανθρώπινου ψυχισμού.

Κ. Μάνσφελντ «Το καναρίνι»²

«Βλέπετε εκείνο το μεγάλο καρφί στο δεξί μέρος της εξώπορτας; Ακόμα και τώρα μου κάνει κόπο να το κοιτώ, κι όμως δεν θα άντεχα ούτε να το βγάλω. Θα μου άρεσε να σκέπτομαι πως θα είναι εκεί πάντοτε, ακόμα κι όταν δεν θα υπάρχω. Σαν ν' ακούω καμιά φορά εκείνους που θα μείνουν σ' αυτό το σπίτι, μετά από εμένα, να λένε: 'Θα πρέπει να κρεμόταν ένα κλουβί απ' εκεί'. Κι αυτό με ανακουφίζει· νιώθω πως δεν ξεχάστηκε ολότελα.

Δεν μπορείτε να φαντασθείτε πόσο υπέροχα κελαηδούσε. Δεν έμοιαζε με το κελάηδημα άλλων καναρινιών. Κι αυτό δεν είναι μόνο στη δική μου φαντασία. Συχνά, έβλεπα από το παράθυρο τους περαστικούς να σταματάνε στην πόρτα του κήπου για ν' ακούσουν το κελάηδημά του, ή να σκύβουν πάνω από το φράχτη, πλάι στην αγγελικούλα, για πολλήν ώρα συνεπαρμένοι. Φαντάζομαι πώς το

¹ π. Οδ. Πανός 1993, μτφρ. Χ. Σπυροπούλου, σ. 103.

² Αυτ., σ. 88.

νομίζετε παράλογο - δεν θα το νομίζατε παράλογο αν τον είχατε ακούσει - αλλά σ' εμένα φαινόταν πώς τραγουδούσε πραγματικά ολόκληρα τραγούδια που είχαν αρχή και τέλος.»

(απόσπασμα)

Να διαβάσετε το απόσπασμα από το διήγημα της Μάνσφελντ «Το καναρίνι» και να σχολιάσετε την τεχνική της συγγραφέως στην περιγραφή των εικόνων.

3. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

1. Να περιγράψετε σ' ένα δοκίμιο 300 λέξεων τη γυναικεία ψυχολογία όπως αυτή αποδίδεται στο διήγημα.

4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Με αφορμή τις σκέψεις της ηρωίδας να περιγράψετε σ' ένα δοκίμιο 500 λέξεων τη στάση της κοινωνίας απέναντι στη γυναίκα της εποχής εκείνης.
2. Με αφορμή το συγκεκριμένο διήγημα να μελετήσετε το ρόλο του γάμου στη ζωή μιας γυναίκας στη σύγχρονη εποχή.
3. Να συγκρίνετε τη ζωή στο Κολλέγιο όπως φαίνεται στο διήγημα με εκείνη που βιώνετε στο δικό σας σχολείο σ' ένα δοκίμιο 500 λέξεων.

5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κριτήριο για ωριαία γραπτή δοκιμασία (45 λεπτά περίπου)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΜΑΘΗΜΑ: Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία

Κ. Μάνσφελντ, «Το μάθημα μουσικής»

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Πώς συνδυάζεται η προσωπική ιστορία της ηρωίδας - καθηγήτριας με το μάθημα της μουσικής;

.....
.....

Μονάδες 5

2. Να περιγράψετε τον ψυχικό κόσμο της Μις Μήντοους στο συγκεκριμένο διήγημα.

.....
.....

Μονάδες 5

3. Περιγράψετε τη σχέση της καθηγήτριας με τις μαθήτρές της όπως εξελίσσεται στο διήγημα.

.....
.....

Μονάδες 5

4. Ποιες στιγμές της ζωής της ηρωίδας εικονοποιούνται στο διήγημα αυτό και πώς;

.....
.....

Μονάδες 5